

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

SINGAMPHAI PHIMPHAPHONE

**HOẠT ĐỘNG KINH TẾ, VĂN HÓA
CỦA CỘNG ĐỒNG NGƯỜI VIỆT NAM
TẠI TỈNH SALAVAN (LÀO)
TỪ NĂM 1986 ĐẾN NĂM 2015**

LUẬN VĂN THẠC SĨ NHÂN VĂN

THÁI NGUYÊN - 2016

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

SINGAMPHAI PHIMPHAPHONE

**HOẠT ĐỘNG KINH TẾ, VĂN HÓA
CỦA CỘNG ĐỒNG NGƯỜI VIỆT NAM
TẠI TỈNH SALAVAN (LÀO)
TỪ NĂM 1986 ĐẾN NĂM 2015**

Chuyên ngành: LỊCH SỬ VIỆT NAM

Mã số: 60.22.03.13

LUẬN VĂN THẠC SĨ NHÂN VĂN

Người hướng dẫn khoa học: TS. Nguyễn Thị Quế Loan

THÁI NGUYÊN - 2016

LỜI CAM ĐOAN

Tôi cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được ai công bố. Các thông tin, tài liệu trình bày trong luận văn này đã được ghi rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày.....tháng.....năm 2016

Tác giả luận văn

Singamphai Phimphaphone

LỜI CẢM ƠN

Trước hết, tác giả luận văn xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới cô giáo hướng dẫn TS. Nguyễn Thị Quế Loan, cùng các Thầy Cô trong tổ Lịch sử Việt Nam của khoa Lịch sử, trường Đại học Sư phạm - Đại học Thái Nguyên đã chỉ bảo tận tình, động viên, khích lệ tác giả trong suốt quá trình học tập.

Tác giả xin trân trọng cảm ơn Ủy ban nhân dân tỉnh Salavan, Sở Lao động và phúc lợi xã hội, Sở Kế hoạch và đầu tư, Sở Ngoại giao, Công an quản lý người nước ngoài, Công an quản lý điều tra dân số tỉnh Salavan, Hội người Việt tại tỉnh Salavan, Tổng lãnh sự quán Việt Nam tại Pakse và các đơn vị liên quan khác đã tạo điều kiện thuận lợi về mọi mặt để tác giả hoàn thành luận văn.

Trong thời gian đi thực tế, tác giả luận văn đã nhận được sự giúp đỡ nhiệt tình của các già làng, trưởng bản và những người cung cấp thông tin là người Lào và người Việt ở nhiều làng, bản của tỉnh Salavan. Tác giả trân thành cảm ơn sự giúp đỡ quý báu đó.

Cuối cùng, tác giả xin được bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới trường Cao đẳng sư phạm Salavan, gia đình, bạn bè, đồng nghiệp đã động viên, giúp đỡ tác giả trong quá trình học tập và hoàn thành luận văn.

Thái Nguyên, ngày.....tháng..... năm 2016
Tác giả luận văn

Singamphai Phimphaphone

MỤC LỤC

Lời cam đoan.....	i
Lời cảm ơn	ii
Mục lục	iii
Danh mục các chữ viết tắt.....	iv
Danh mục các bảng	v
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề	2
3. Đối tượng, nhiệm vụ và phạm vi nghiên cứu	5
4. Nguồn tư liệu và phương pháp nghiên cứu.....	6
5. Đóng góp của luận văn	7
6. Bố cục luận văn	8
Chương 1: KHÁI QUÁT VỀ TỈNH SALAVAN VÀ CỘNG ĐỒNG NGƯỜI VIỆT NAM Ở TỈNH SALAVAN	10
1.1. Khái quát về tỉnh Salavan	10
1.1.1. Vị trí địa lý, điều kiện tự nhiên và dân cư	10
1.1.2. Đặc điểm kinh tế và xã hội của tỉnh Salavan	12
1.1.3. Quan hệ hợp tác kinh tế, văn hóa giữa Việt Nam - Salavan.....	16
1.2. Cộng đồng người Việt Nam tại tỉnh Salavan.....	18
1.2.1. Cộng đồng người Việt Nam tại tỉnh Salavan.....	18
1.2.2. Chính sách của chính phủ Lào đối với cộng đồng người Việt Nam	31
Tiểu kết chương 1	32
Chương 2: HOẠT ĐỘNG KINH TẾ CỦA NGƯỜI VIỆT NAM Ở TỈNH SALAVAN (1986-2015)	34
2.1. Nông nghiệp	35
2.2. Buôn bán, dịch vụ	38
2.3. Công nghiệp.....	44

2.4. Sự đóng góp về kinh tế của người Việt Nam ở tỉnh Salavan	46
Tiểu kết chương 2	49
Chương 3: ĐỜI SỐNG VĂN HÓA CỦA NGƯỜI VIỆT NAM Ở TỈNH SALAVAN (1986-2015)	51
3.1. Văn hóa vật chất	52
3.1.1. Ăn uống	52
3.1.2. Trang phục.....	58
3.1.3. Nhà ở	59
3.1.4. Phương tiện đi lại, vận chuyển.....	61
3.2. Văn hóa tinh thần.....	62
3.2.1. Ngôn ngữ và giáo dục	62
3.2.2. Tín ngưỡng, tôn giáo.....	65
3.2.3. Phong tục tập quán.....	69
Tiểu kết chương 3	80
KẾT LUẬN	82
TÀI LIỆU THAM KHẢO	84

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Viết là	Đọc là
CHDCNH	Cộng hòa Dân chủ Nhân dân
Nxb	Nhà xuất bản
NDCM	Nhân dân Cách mạng
QĐ	Quyết định
THVNL	Tổng hội Việt Nam tại Lào
TL	Tư liệu
TLS-PS	Tổng lãnh sự quán tại Pakse
TP	Thành phố
Tr	Trang
TTĐT	Thông tin điện tử

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: Thống kê dân số các dân tộc tại tỉnh Salavan năm 1995	11
Bảng 1.2: Thống kê Việt Kiều đã đăng ký hộ khẩu ở tỉnh Salavan năm 2015.....	25
Bảng 1.3: Thống kê người Việt Nam nhập cảnh tại tỉnh Salavan từ năm 2007- 2015.....	28
Bảng 1.4: Thống kê quê quán người Việt Nam cư trú tạm thời tại huyện Laungam, tỉnh Salavan năm 2015	29
Bảng 2.1: Thống kê cơ cấu nghề nghiệp của người Việt Nam cư trú tạm thời tại tỉnh Salavan năm 2015	35
Bảng 2.2: Thống kê người Việt Nam làm nông nghiệp tại 4 nông trường ở huyện Laungam năm 2015	36
Bảng 2.3: Thống kê một số cửa hàng buôn bán lớn ở tỉnh Salavan năm 2015	40
Bảng 2.4: Thống kê một số cửa hàng buôn bán trung bình ở tỉnh Salavan năm 2015	41
Bảng 2.5: Thống kê cửa hàng buôn bán của người Việt Nam ở tỉnh Salavan (năm 2015)	42
Bảng 2.6: Thống kê các dịch vụ của người Việt Nam tại tỉnh Salavan (năm 2015).....	43

MỞ ĐẦU

1. Lý do chọn đề tài

Lào là đất nước nằm trong khu vực Đông Nam Á gồm nhiều dân tộc, mỗi dân tộc đều có đặc trưng văn hóa riêng của mình. Thực hiện đường lối đối ngoại hòa bình, độc lập, hữu nghị và hợp tác; đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ; sẵn sàng là bạn, là đối tác tin cậy của tất cả các nước, nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân (CHDCND) Lào đã tăng cường mối quan hệ hợp tác với nhiều nước trong đó có Việt Nam. Từ xa xưa, Việt Nam - Lào đã có mối quan hệ hữu nghị đoàn kết và hợp tác toàn diện, đây là tài sản vô giá, là nhân tố quan trọng trong sự phát triển của hai nước Việt Nam - Lào. Mối quan hệ đó đã được thể hiện trong vần thơ của Chủ tịch Hồ Chí Minh “Việt - Lào hai nước chúng ta tình sâu hơn nước Hồng Hà, Cửu Long”, Chủ tịch Lào Kaysone Phomvihane đã từng nói “Trong lịch sử cách mạng thế giới đã có nhiều tấm gương sáng chói về tinh thần quốc tế vô sản nhưng chưa ở đâu và chưa bao giờ có sự đoàn kết liên minh chiến đấu đặc biệt lâu dài và toàn diện như vậy” [3].

Việt Nam và Lào có chung đường biên giới dài 2.069 km và có nhiều nét tương đồng về lịch sử và văn hóa nhất là ở các tỉnh miền núi Tây Bắc, miền Trung của Việt Nam với các tỉnh của Lào (Phongsaly, Huaphanh, Xiêng Khoảng, Khăm Muộn, Savannakhet và các tỉnh hạ Lào Salavan và Attapeu...). Điều kiện địa lý thuận lợi tạo điều kiện cho giao lưu văn hóa Việt Nam - Lào và cũng là một trong những nguyên nhân quan trọng dẫn đến sự hiện diện của cộng đồng người Việt trên đất nước Lào.

Salavan là một tỉnh thuộc miền Nam của nước Cộng hòa Dân chủ Nhân dân Lào nằm trên cao nguyên Bolaven - Tạôi. Phía Đông giáp biên giới Việt Nam với chiều dài 80 Km, đây là tỉnh có khá đông người Việt làm ăn, sinh sống. Trong chiến tranh, họ đã cùng sát cánh với nhân dân Lào chiến đấu giành độc lập. Thời bình, người Việt lại góp sức mình xây dựng đất nước Lào trên

nhiều lĩnh vực như: kinh tế, văn hóa và xã hội. Do sống cộng cư với người Lào, nên người Việt có những điểm tương đồng với văn hóa Lào. Tuy nhiên, họ vẫn có những nét văn hóa đặc trưng. Để tìm hiểu sâu sắc về cuộc sống sinh hoạt của người Việt định cư tại Salavan, tác giả đã quyết định chọn đề tài “***Hoạt động kinh tế, văn hóa của cộng đồng người Việt Nam tại tỉnh Salavan (Lào) từ năm 1986 đến năm 2015***” làm luận văn thạc sĩ.

2. Lịch sử nghiên cứu vấn đề

Cho đến nay, chưa có công trình nào nghiên cứu về hoạt động kinh tế, văn hóa của cộng đồng người Việt Nam tại tỉnh Salavan (Lào). Do đó, đây là công trình nghiên cứu đầu tiên về vấn đề này. Tuy nhiên, trong quá trình thực hiện đề tài, tác giả luận văn đã được tiếp cận một số tác phẩm, công trình nghiên cứu có liên quan trực tiếp hoặc gián tiếp góp phần quan trọng giúp tác giả thực hiện đề tài như:

Về sách: có cuốn “*Lịch sử tỉnh Salavan*” của Phoxay Sihachak, xuất bản năm 2000. Trong cuốn sách này, Phoxay Sihachak đã đề cập đến quá trình hình thành và phát triển của tỉnh Salavan, tuy nhiên, trong nội dung dân cư, tác giả không viết về người Việt cũng như quá trình sinh sống của cộng đồng người Việt Nam tại tỉnh Salavan.

Năm 2003, trong sách “*Lịch sử mối quan hệ giữa Việt Nam - Lào*” gồm 4 tập của nhóm các tác giả Lào, do Nhà xuất bản Quốc gia Lào phát hành, nhóm tác giả đã đề cập nội dung về mối quan hệ hợp tác giữa hai nước Việt Nam - Lào trong khoảng thời gian từ năm 1930 đến năm 2003. Đồng thời tác phẩm này cũng đã cung cấp cho tác giả luận văn những tư liệu về quá trình hình thành và định cư của người Việt Nam ở Lào. Qua đó, giúp cho tác giả xác định và hiểu được thời gian đến định cư, lao động trong lịch sử của người Việt tại Lào nói chung và tại tỉnh Salavan nói riêng.